

JAVNA RASPRAVA O FESTIVALU

Igre ne mogu stati u riječ 'kultura'

Današnji mladi i malo stariji možda krivo shvaćaju Igre. Oni misle kako je kultura 'pegla'

Moramo razmišljati o tome **kome ostavljamo Igre** i koji su to mladi ljudi koji će razumijeti i prihvatiti Festival kao svoj

Piše **Mia Njavro**
 Foto **DLJI**

JAVNI RAZGOVOR O DUBROVAČKIM ljetnim igrama održao se u ponedjeljak navečer u Saloči od zrcala, a publika je kroz trosatnu raspravu zajedno s moderatorima raspravljala o ovoj najstarijoj i najuglednijoj hrvatskoj kulturnoj manifestaciji.

Cilj razgovora, manje više uspješno provedenog, bio je ostvariti diskurs između publike te kreatora programa i organizatora s druge strane, na temu prošlog i sadašnjeg značaja Dubrovačkih ljetnih igara, uključujući i traženje odgovora koji mogu pridonijeti njihovu razvoju u budućnosti.

Raspon pitanja tako se kretao od toga kakvu publiku Igre imaju danas, a kakva je ona bila prije, te što su Igre značile u prošlosti, a ova točka zauzela je najveći dio rasprave, te su se mnogi poznati 'kulturnjaci' grada osvrnuli na prošlost Igara.

— Mislim da ima jako puno tema koje treba otvoriti i izvući iz tepiha, pa možda nakon toga krenemo s jednom novom idejom za Igre i vi ćete nam sigurno u tome večeras pomoći – kazala je uvodno Mani Gotovac, te dodala kako je 'pozornica daska koja život znači'.

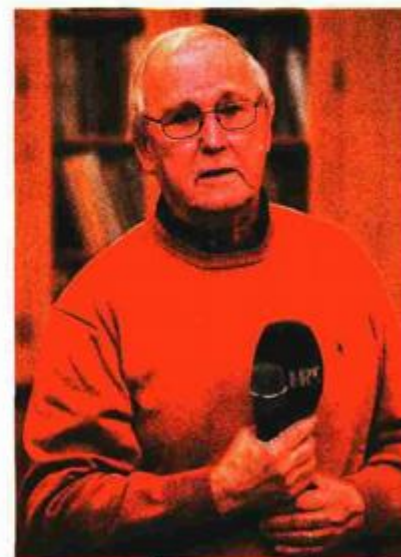
— Pozornica u Dubrovniku je kamen koji život znači – dodala je Mani, te preporučila riječ drugim sudionicima.

— Igre se trebaju posvetiti svojoj perspektivi, a ne samo baviti se prošlošću. Prošlost je imala svoje slavne stranice i trenutke, a uvjeti i situacije su bili drugačiji. I otkrile je bilo drugačije, ali to je

prošlost. Svijet je bio drugačiji. Možda se nama čini da je sve bilo bolje i to je sasvim ljudski. Međutim, mi moramo razmišljati o tome kome ostavljamo Igre i koji su to mladi ljudi koji će razumijeti i prihvatiti Festival kao svoj. To se razmatra kroz edukaciju, jedan od najvažnijih aspekata društva. Dogodit će se da će mlada generacija sve ovo što im ostavljamo prihvatiti kao neprijateljsko, strano... Važno je posvetiti im vremena i razgovarati s njima, pa možda i večeras – kazao je intendant Dubrovačkih ljetnih igara Mladen Tarbuk.

— Kada sam imao 12, 13 godina, moja klapa, prijatelji, družina, pratili smo što se događa u Igrama. Bili smo znatiželjni što se to može dogoditi bez nas. Mi, mulci, htjeli smo svojim bicikloma 'pretrčavali' preko scene tada velikog Gavelle, koji je nas je u konačnici – uključio u predstavu! – prisjetio se crtice iz života maestro Đelo Jusić.

— Što sad treba učiniti? Naravno,

novac je uvijek ključan, no mi smo izgubili javne prostore, poljane na kojima su se odvijale predstave. Trebalo bi pronaći zamjenski prostor koji se malo koristi, kao npr. park Umjetničke škole, te neki drugi prostori u gradu, Lapadu i slično, da se ne ide daleko od grada. Mislim da bi trebalo eventualno reprizirati festivalski dramski program iz pedesetih godina, koji se nikad nije reprizirao – kazao je Damir Račić.

— Današnji mladi i malo stariji možda krivo shvaćaju Igre. Oni misle kako je kultura 'pegla'. Dokle god se Igre budu percipirale kroz kulturu, to 'ne stoji'. Budimo jasni, ono što mladi percipiraju kao kulturu i ono što bi voljeli konzumirati nisu nužno jedna te ista stvar, a to bi se moglo promijeniti. To što mi iz nekog našeg rakursa to doživljavamo iz neke sfere kulture, mladi odbijaju. Kad se taj zid sruši, možemo pričati iz perspektive publike – kazao je glazbenik Aljoša Lečić.

Ovdje se vidi nedostatak edukacije, ovdje se vidi nešto što je nametnuto. Kad govorimo o Igrama, kod njih se vrlo često voli naglašavati reprezentativnost, a ona sama po sebi ne mora biti nužno vrlina. Kad mlada osoba čuje riječ 'reprezentativnost', ona će se naježiti, jer je to svijet starijih u kojem ne želi sudjelovati. Da, uz to se moramo zapitati i ovo: sudjelujemo li i mi na Igrama jer nam je to važno i bitno ili se samo želimo pokazati? – kazao je Tarbuk.

— Znam da će se moj intendant zgroziti sad, ali ja Igre ne bih stavila u riječ 'kultura'. Reći ću istinu koju mislim. Stavila bih Igre u riječ 'umjetnost'. Mene zanima kreacija, ne edukacija – ona pripada akademijama, školama... Igrama pripada riječ umjetnost, stvaranje. U trenutku kad mladima izbijemo iz glave to da su Igre kultura s velikim K, nego da je to isto kreacija poput one koju idu gledati u parku Orsula. Ako to uspijemo, onda ćemo doći do onoga što bi mogle biti Igre – kazala je Gotovac.

— Od Držića do danas, kazalište je integralni dio ne kulture, već identiteta Dubrovnika. Kad Dubrovnik izgubi kazalište, to više nije Dubrovnik – kazao je među ostalim kazališni kritičar Jovica Popović, dok je dr. sc. Davor Ljubimir sa Sveučilišta u Dubrovniku istaknuo kako je sa studentima Medija i kulture društva raspravljao o tome koliko ih posjećuje Igre te kako ga je odgovor pozitivno iznenadio.

— Došli smo i do toga kako Igre treba promatrati u širem društvenom

Pozornica u Dubrovniku je kamen koji život znači

kontekstu koji se promijenio zadnjih desetljeća. Kako stvarati publiku za Igre, kako odgajati za kreativnost? U čemu vidim problem jest odbojni pogon, te utjecaj masovne kulture na jeftinoj zabavi i površnom informiranju. Kako bi to Igre u suradnji s obrazovnim ustanovama trebale napraviti pozitivni pomak? To je pitanje koje i mene zanima – kazao je među ostalim Ljubimir.

— Igre su mjesto gdje se stvara umjetnost, one nisu smotra, već nešto gdje se stvara nešto što je svijetu prepoznatljivo. Dubrovnik je mjesto koje pokazuje hrvatsku kulturu, ali i kulturu svijeta. Ta vrijednost je oduvijek u Igrama i moramo je čuvati kao kap vode na dlanu. Shvatimo Dubrovnik kao grad Hrvatske, ali on je grad Europe i svijeta – kazao je bivši ravnatelj Igara Tomo Vlahutin.

Na raspravi se uključio velik broj govornika, a rezime je kako su Igre festival koji pripada gradu Dubrovniku i bez kojih grad ne može. Igre su budućnost i grad, a predloženo je i produljenje festivala. Izneseno je nekoliko primjera buduće edukacije, uz bolju propagandu te u financijskim okvirima koji su Festivalu omogućeni. Nužno je Igre 'dati djeci', odnosno da se Igre vrate gradu, djeci koja će sutra biti – umjetnici na istima.

Inače, u razgovoru su sudjelovali intendant Dubrovačkih ljetnih igara Mladen Tarbuk, njegova pomoćnica za dramski program, već spomenuta Mani Gotovac, ravnatelj dubrovačkih ustanova u kulturi, dekan Akademije za dramsku umjetnost Sveučilišta u Zagrebu Borna Baletić, diplomirana pijanistica Marija Grazio, skladatelj Đelo Jusić, dr. sc. Davor Ljubimir, dr. sc. Mira Muhoberac, prof. filozofije Ante Nodilo, kazališni kritičar Jovica Popović te dr. sc. Nenad Vekarić.

